

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 172/21
Luxemburg, 6 octombrie 2021

Hotărârea în cauza C-35/20,
A (Trecerea frontierelor cu o navă de agrement)

Un stat membru poate obliga, sub sancțiuni, resortisanții săi să dețină o carte de identitate valabilă sau un pașaport valabil atunci când călătoresc într-un alt stat membru, independent de mijlocul de transport utilizat și de itinerar

Deși dreptul Uniunii nu se opune ca sancțiunea aplicată să fie de natură penală, acesta se opune în schimb sancțiunilor disproporționate precum o amendă care se ridică la 20 % din cuantumul venitului lunar mediu net al făptuitorului

A, un resortisant finlandez, a efectuat, în luna august a anului 2015, o călătorie dus-întors între Finlanda și Estonia la bordul unei nave de agrement. În timpul acestei călătorii, A a traversat apele internaționale situate între Finlanda și Estonia. Acesta era titularul unui pașaport finlandez valabil, însă nu îl avea asupra sa cu ocazia acestei călătorii. În consecință, cu ocazia unui control la frontieră efectuat la Helsinki la momentul întoarcerii sale, A nu a fost în măsură să prezinte acest pașaport, nici vreun alt document de călătorie, identitatea sa putând fi totuși stabilită pe baza permisului său de conducere.

Syyttäjä (procurorul, Finlanda) a introdus o acțiune penală împotriva lui A pentru infracțiune minoră la regimul frontierei de stat. Astfel, potrivit legislației finlandeze, resortisanții finlandezi trebuie, sub sancțiuni penale, să dețină o carte de identitate valabilă sau un pașaport valabil atunci când efectuează, cu orice mijloace de transport și pe orice itinerar, o călătorie către un alt stat membru sau atunci când intră pe teritoriul Finlandei la sosirea dintr-un alt stat membru.

În primă instanță, s-a constatat că A săvârșise o infracțiune prin trecerea frontierei finlandeze fără a deține un document de călătorie. Cu toate acestea, nu a fost pronunțată nicio pedeapsă împotriva sa, din moment ce infracțiunea era minoră, iar cuantumul amenzii care îi putea fi aplicată potrivit regimului penal prevăzut în dreptul finlandez, în funcție de venitul său lunar mediu, era excesiv, cuantumul total al amenzii menționate ridicându-se la 95 250 de euro.

Întrucât apelul declarat de procuror împotriva acestei decizii nu a fost admis, acesta a formulat recurs la Korkein oikeus (Curtea Supremă, Finlanda). Această din urmă instanță a decis în continuare să solicite Curții să se pronunțe cu privire la compatibilitatea cu dreptul cetățenilor Uniunii la liberă circulație prevăzut la articolul 21 TFUE¹ a legislației finlandeze în discuție în speță și în special a regimului de sancțiuni penale prin care trecerea frontierei naționale fără carte de identitate valabilă sau pașaport valabil pasibilă de o amendă se poate ridica la 20 % din venitul lunar net al făptuitorului.

Aprecierea Curții

În hotărârea sa, Curtea precizează, mai întâi, condițiile în care poate fi impusă o obligație de a deține o carte de identitate sau un pașaport, sub sancțiuni, eventual de natură penală, cu ocazia călătoriilor către un alt stat membru decât cel a cărui cetățenie o are persoana în cauză.

¹ Având în vedere dispozițiile referitoare la trecerea frontierelor enunțate de Regulamentul (CE) nr. 562/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2006 de instituire a unui Cod comunitar privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul Frontierelor Schengen).

În această privință, instanța de trimitere constată, în primul rând, că termenii „care dețin cărți de identitate valabile sau pașapoarte valabile” utilizați în Directiva 2004/38², care precizează articolul 21 TFUE, înseamnă că exercitarea de către resortisanții unui stat membru a dreptului lor de a se deplasa în alt stat membru este supusă condiției ca aceștia să aibă asupra lor una dintre cele două documente valabile. Această formalitate legată de libera circulație³ urmărește să faciliteze exercitarea dreptului la liberă circulație garantând că orice persoană care beneficiază de acest drept este identificată ca atare fără dificultate în cadrul unei eventuale verificări. În consecință, un stat membru care îi obligă pe resortisanții săi să obțină unul dintre documentele vizate, atunci când trec frontiera națională pentru a se deplasa către un alt stat membru, contribuie la respectarea acestei formalități.

În ceea ce privește, în al doilea rând, sancțiunile care pot fi aplicate unui cetățean al Uniunii care nu respectă formalitatea menționată, Curtea precizează, făcând trimitere la autonomia statelor membre în această privință, că statele membre pot prevedea sancțiuni, dacă este cazul de natură penală, cu condiția ca acestea să respecte, printre altele, principiile proporționalității și nediscriminării.

În consecință, Curtea concluzionează că **dreptul cetățenilor Uniunii la liberă circulație nu se opune unei reglementări naționale prin care un stat membru îi obligă, sub sancțiune penală, pe resortisanții săi să dețină o carte de identitate valabilă sau un pașaport valabil atunci când efectuează o călătorie către un alt stat membru**, indiferent de mijlocul de transport utilizat și de itinerar. Cu toate acestea, modalitățile acestor sancțiuni trebuie să fie conforme cu principiile generale ale dreptului Uniunii, printre care cele ale proporționalității și nediscriminării.

Pe de altă parte, Curtea ajunge la aceeași concluzie în ceea ce privește cerința de a deține o carte de identitate sau un pașaport cu ocazia intrării unui resortisant al unui stat membru pe teritoriul acestuia la sosirea dintr-un alt stat membru. Instanța de trimitere precizează totuși că, deși prezentarea unei cărți de identitate sau a unui pașaport poate fi solicitată la întoarcerea resortisantului unui stat membru pe teritoriul acestuia, obligația de a deține un astfel de document nu poate condiționa dreptul de intrare.

În sfârșit, Curtea examinează aspectul dacă articolul 21 alineatul (1) TFUE și Directiva 2004/38, citite în lumina principiului proporționalității pedepsei prevăzut de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene⁴, se opun unui regim de sancțiuni penale precum cel prevăzut în dreptul finlandez în cadrul trecerii frontierei naționale fără carte de identitate valabilă sau pașaport valabil.

În această privință, Comisia arată că, deși statele membre pot aplica o amendă pentru a sancționa nerespectarea unei cerințe de formă referitoare la exercitarea unui drept conferit de dreptul Uniunii, **această sancțiune trebuie să fie proporțională cu gravitatea infracțiunii**. Or, atunci când, precum în speță, obligația de a deține o carte de identitate valabilă sau un pașaport valabil este încălcată de un beneficiar al dreptului la liberă circulație care este titularul unui astfel de document, însă doar a omis să îl aibă asupra sa cu ocazia călătoriei sale, infracțiunea are o gravitate redusă. Prin urmare, **o sancțiune pecuniară împovărătoare precum o amendă care se ridică la 20 % din cuantumul venitului lunar mediu net al făptuitorului nu este proporțională cu gravitatea acestei infracțiuni**.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

---

² Articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE (JO L 158, p. 77, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 56).

³ Considerentul (7) al Directivei 2004/38.

⁴ Articolul 49 alineatul (3) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293